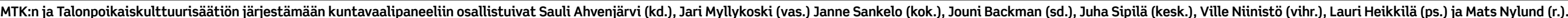

Yrityksillä ei ole lähtökohtaisesti tavoitteena tuottaa hyviä kuntapalveluja vaan mahdollisimman suuria voittoja. PUHEENJOHTAJA PAAVO ARHINMÄKI, VASEMMISTOLIITTO

MTK:n kuntavaalipaneelissa todettiin, että rakentaminen maalle on vaikeutunut. Panelistien mielestä kuntopalveluita ei ole järjestetty tasapuolisesti kaikkialla.

MTK:n järjestämän kuntavaalipaneelin lopuksi järjestön puheenjohtaja **Juha Marttila** totesi, että esille nousi kysymyksiä, jotka jäivät muussa vaalikeskustelussa valtavirran ulkopuolelle.

Nasevin kysymys taisi olla kangasalalaisen **Hannu Karpilan** yleiskysymys:

"Kenellä on oikeus muuttaa maalle, eli rakentaa sinne?"

Keskustelu herkkulissimmat hetket kuultiinkin, kun paneelisti joutuivat ottamaan kantaa asioihin, joihin puoluekoneisto ei heitä ollut pystynyt valmistamaan.

Karpilan kysymys oli sellainen ja jäi vastausta vaille. Todettiin kylälin, että rakentamista ei pidä jättää kuntien harteille.

Ympäristöministeri ja vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** (kotikunta Turku) kaipasi kylävaajoja.

SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Jouni Backman** (Savonlinna) ei pidä hiha-asustusalueelle rakentamista ongelmuna.

Kuntauudistus tarvitaan, pakkoa ei kannateta

Ennalta-arvattavimmat lausunnot kuultiin, kun aiheena oli kuntauudistus. Yhtä mieltä oltiin siitä, että uudistus tarvitaan.

viitana. Pakkoliitoksia suoraan ei kannattanut kukaan.

Tosin kuntien määrän arvioitiin vähenävän ja jonkinlaista pakon muotoa tarvitaan heikoimpien kuntien kohdalla.

Kokoomuksen varapuheenjohtaja **Janne Sankelo** (Kauhava) mukaan konkurssisikypsit kunat pakotetaan yhteen.

"Kuntien määrä on tulevaisuudessa selkeästi pienempi. Yksittäisissä tapauksissa on pakko yhdistyä."

Hieman lämpöä keskustelu sai, kun keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** (Kempele) puhui puolueen maakuntamallista. Siinä kunta ei järjestäisi terveyspalveluita, vaan ne hoitaisi maakunta.

"Kuntien tehtävät täytyy määritellä uudelleen. Jäljelle voi jäädä noin 300 kuntaa", Sipilä sanoi.

Sankelo kuittasi välittömästi, että malli on tempu, jossa on käytännössä 20 kuntaa, mutta todelliset kunnat jätetään il-

man päätösvaltaa. Sipilän vastaus oli, että 80 prosenttia tehtävistä jää mallissa kuntaan. Budjetista jäisi noin puolet.

Palvelut eivät ole tasapuoliset kaikkialla

Yksi kuntautuudistuksen syynä onkin, että nykyisissä kuntayhtymissä perustuvassa mallissa päätyttyä, maksaja ja palvelun järjestäjä ovat toistensa irrallaan.

Kunnat siis maksavat ja kuntayhtymät järjestävät palvelut. Tämä ei kristillis-demokraattien varapuheenjohtajan **Sauli Ahvenjärven** (Rauma) mukaan saisi jatkua.

”Silloin päätösvalta valuu virkamiehille. Se on demokraattisen päätöksenteon ongelma.”

Hallitus lupaa turvata palvelut, mutta siihen ei oikein uskota.

”Palvelut eivät todellakaan ole tasapuolisia. Mutta kuntarakenne ei korjaa väestön rakenteen muuttamista”, perussuomalaisten kansanedustaja **Lauri**

Heikkilä (Marttila) sanoi.
RKP:n varapuheenjohtajan
Mats Nylundin (Pedersöf)
mukaan kuntauudistus ei tur-

Kuntien han-

voi pilkkoa p

Yksi kuntavaalipaneelin pää-
teema oli, voisivatko kunnat
suosia lähiruokaa tai paikallisia
yrityksiä hankinnoissaan.
Panelistien mukaan kyllä
voivat.
Tarjouksiin voi laittaa ehtoja,
jotta hinta ei ole ainoa kriteeri
jolla suuria hankintoja voi pilkkoa
pienemmiksi.
"Esimerkiksi jos sianlihassa
eläimellä pitäisi teurastettaes-
sa olla saparo, niin silloin tuote
on varmasti kotimainen", ko-
oomuksen varapuheenjohtaja
Janne Sankelo sanoi.
SDP:n **Jouni Backman** kytki
hankinnat kuntauudistukseen.
"Nykyiset kunnat ovat niin

vaan palveluita, mutta on askel oikeaan suuntaan. Nyylundin mukaan kuntien velkaantuminen lisääntyy edelleen.

kintoja eniksi

heikkoja, että niissä ei ole osaa-
mistista kilpailuttaa. Keskitetty
hankintaorganisaatio osasi paremmin hajauttaa hankintoja,
mikä suosisi lähituotantoa.”

Vasemmistoliltoin varapuheenjohtaja **Jari Myllykoski** (julkisista Nakkila) totesi, että kotikunta rakennuksilta voisi edellyttää omaa energiantuotantoa, mikä edistäisi vihreää kasvua.

Perussuomalaisten kansanedustaja **Lauri Heiskanen** mielestä byrokratia estää hankinnat toteutudelta.

”Monessa pienessä kunnassa voittaisi lupa hankkia lähielä.”

AIMO VAINIO

"Se tuo liitoksiin jonkin verran pakkoa. Ehkä puolet kunnista jäi."

Kaikki panelistit ovat eh-

Vastaa kyllä

Panelissa kysyttiin kysymyksiä, joihin osallistujien tuli vastata vain kyllä tai ei.

Yksi tällainen kysymys sivusi keskustelua kuntaautistuksesta.

"Onko käytöntä, että palveluita kylvettäessä kiinteistö kustannukset muutetaan kuljetuskustannuksiksi?", panelin vetäjä **Ilkka Haavisto** kysyi. Haavisto on panelin toisen järjestäjän Talonpoikaiskulttuurisäätiön hallituksen puheenjohtaja.

Kaikki panelistit nostivat vihrään kyltin. Se tarkoittaa, että kyllä, se on älytöntä.

Kysymys haastoi ottamaan kantaa siihen, että palvelujen keskittäessä maaseudun asuk-

dokkaana kuntavaaleissa vihreiden Niinistöä lukuunottamatta.

AIMO VAINIO

tai ei

kaiden matkat pidentyvät ja kuljetuskustannukset kasvavat.

Neljä panelistia oli sitä mieltä, että kunnat voisivat ostaa enemmän palveluja yrityksiltä. Neljä oli vastaan.

Järjestöt kelpaavat paremmin palveluiden tuottajaksi. Vain perussuomalainen kansanedustaja **Lauri Heikkilä** vastusti sitä, että järjestöt tuottaisivat nykyistä enemmän palveluja.

Joidenkinusta heiluttua vastaukseksi yhtä aikaa punaista vihreää ärsytti.

"Politiikoilta odotetaan selkeitä vastauksia", kommentoitiin yleisöstä.

AIMO VAINIO

Ruokaketjun vaikutus maakuntien bruttokansantuotteeseen

Tuottavuuden parantaminen ja palveluiden hankkiminen yrityskäsitä sekä kolmannelta sektorilta on Suomen Yrittäjien tukentavalaikiselyyn vastanneiden mukaan paras vaihtoehto julkisten palvelujen turvaamis-
seen.

73 prosenttia vastaajista koki näin. Verotusta kiristäisi vain 6 prosenttia ja lainanottoa lisää vain reilu prosentti. 16 prosenttia pitää vähemmän tärkeistä

palveluista karsimista parhaana vaihtoehtona.

Kuntien velkaantumisen on täysin loputtava, Suomen Yrittäjät tulkitsee. "Tulos on yllättävän selkeä. Kansalaiset haluavat vaihtoehtoja kuntien palvelujen tuottamiseen", keskusjärjestön puolesta toimisjohtaja **Anssi Kuvala** summaa.

Kyselyyn vastasi 1146 ihmistä 20 paikkakunnalla syys- ja lokakuun aikana. **MT**

Ruokaketjulla ja sen osilla on merkittävä vaikutus useiden maakuntien aluetalouteen, mutta sen merkitys voisi olla suurempikin, jos lähiruokaan panostettaisiin nykyistä enemmän.

Esimerkiksi Kanta-Hämeen yritysten toimipaikoista 25 prosentissa tuotetaan, jalostetaan tai myydään elintarvikkeita. Ruokaketju työllistää 16 prosenttia maakunnan yritysten henkilöstöstä ja muodostaa 22 prosenttia liikevaihdosta.

Julkisektin elintarvikehankinnat eräissä maakunnissa

Hankittu: Omapaikkain Omapaikkain Muualta Suomesta Ulkomailta

Maakunta	Omapaikkain (%)	Omapaikkain (%)	Ulkomailla (%)
Kanta-Häme	20	50	30
Päijät-Häme	15	70	15
Keski-Suomi	5	85	10
Varsinais-Suomi	20	70	10

Varsinais-Suomessa osuus on 40 prosenttia.

Ruuan kuljetuksen tarpeeseen vaikuttavat teollisuuslaitosten sijainti ja maatalouden rakenne. Esimerkiksi Hämeenlinnan osuusmeijerin tuotannon kasvu katetaan hankkimalla maitoa muun muassa Pohjanmaalta, kertoo toimitusjohtaja **Risto Koski**. Hämeessä mai-

donoutuanto on vähentynyt viime vuosina.

**"Ohraa
riisin tilalle"**

Julkiskeittiöt ovat lopulta laiskempia ostamaan lähiruokaa kuin elintarvikeyritykset. Neljän maanunnan keittiöiden hankinnoista 5–20 prosenttia kohdistuu omalle alueelle. Ul-

omaisen ruuan osuus on suurin Kanta-Hämeessä, noin 30 prosenttia.

Keski-Suomen julkisektörillä taas eväitä jästi yläri lainkaan tuontiruokaa, mutta oman maan kunnan tuotteitakin käytetään vähän.

Hellpoja ratkaisujakin lähi-ruuan osuuden kasvattamiseksi on.

"Pitäisi saada vaihdettua riisin tilalle ohra", ehdottaa ohjelmapäällikkö **Puuti Rönni** MTV Hämeestä. Tähtijalilto toivoo maakunta- ja kuntapäättäjiä konkreettisia tavoitteita lähivuosiksi.

MTK Häme esitteli Hämeen ruuantuotannon aluetalouden välineen vaikuttavuuden selvitystä tiistaina Hämeenlinnassa. Selvityksen toteutti Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti.

HENRIK SCHÄFER

Lähes 1700 kunnallisvaaliehdokasta on allekirjoittanut sitoumuksen toimia kuntien kotimaisten elintarvikkeiden hankintojen puolesta. Vaaleissa on ehdolla noin 40 000 henkilöä, joten sitoutuneiden määrä ei ole vielä kovin suuri.

Allekirjoittaneiden joukossa on kaikkien eduskuntapuolueiden ehdokkaita eri puolilta Suomea. Sitoumuksia kerää Suomen Elintarviketutkimusliitto SEL kotimaisen ruuan kampanjasivullaan.

Äänestäjät voivat allekirjoittaa kampanjasivuilla oman vetoomuksensa tuleville kuntapäätäjille kuntien julkisten hankintojen kotimaisuuden puolesta.

Äänestäjät voivat myös tarttua sivuilla, ketkä oman

Kunnat voivat tukea kotimaista ruokaketjua julkisilla hankinnoilla.

kunnan ehdokkaista ovat sitoutuneita kotimaiseen ruokaan.

Ehdokkaiden sitoumuksia

enkaan merkitse, että tarjolla
 olisi lähellä tuotettua ruokaa.
 Elintarvikeyritykset ostavat
 runsaasti raaka-aineita muual-
 ta, mikä ei näy suurkeittiöiden
 ilmoituksissa.

Keski-Suomessa, Kanta-
 Hämeessä ja Päijät-Hämeessä
 elintarvikeyritykset ostavat
 25–30 prosenttia raaka-aines-
 taan omasta maakunnasta.

kerätään hän. Lokakuuta asti.

"Sitoutuneita ehdokkaita on tullut lisää joka päivä. On jännittävä nähdä, kuinka paljon niitä ehti vielä ilmoittautua vaaliurnien sulkeutumiseen mennessä", kertoo puheenjohtaja **Veli-Matti Kunttonen** sanoo.

Hän muistuttaa, että kotimaisten elintarvikehankintojen edut ovat kiistattomat. Kunnat voivat julkisilla hankinnoillaan tukea kotimaista ruokaketju- ja kotimaista ruokaketjuja.

Kotimesta on tärkeä, että Suomessa on vahva elintarviketuotanto emmekä ole riippuvaisia tuontiruusta. Näin varmistetaan Suomen ruokaturva.

MAIJJA LAI-SIURUA
www.sely.fi/kotimaista-ruokaa

...mäisen kautta", hän summasi keskiviikkona.

Arhinmäen mielestä kunnan oma palveluntuotanto on paras tapa estää julkisen rahoituksen välytyksen kansainvälisille suurvoimavaroille. Siksi tervisepalvelut pitäisi antaa vain kuntien tuotettavaksi.

"Yrityksillä ei ole lähtökohdaisesti tavoitteenä tuottaa hyviä kuntapalveluja vaan mahdollistaa suuria voittoja", hän toteaa.

Palveluotteelle tyrmäys

Vasemmisto tyrmäikin kokoomuksen esiin nostaman ajatuksen palveluotteesta. Sen tarjonta kunta voisi esittää minkä tahansa palvelun yksityistämiseksi, Arhinmäki päätelee.

"Viime hallitusneuvotteluissa ajatus kumottiin", hän huomauttaa.

Kuntapalvelut vasemmisto

hoitaviksi korottamalla kunnallis-
laskuina. Leikkauksia puolue ei
hyväksy. Esimerkiksi terveys-
keskukset maksuista vassemisto
haluaa kokonaan eroon, koska se
pitää sitä hyödyttömänä.

"Maksu tuottaa 85 miljoonaa
euroa, mutta summasta 30 mil-
joonaa kuluu hallintoon, maksu-
ksen keräämiseen ja perimiseen",
hän perustelee.

Vassemisto ei täysin liputa
valtiovarainministeriön ajami-
en tukausidustinlajusten puoles-
ta. Niiden mukaisesti Suomeen
riittää noin 70 suurtunta.

"Kuntien määrä vähenee.
Realistinen arvionne on, että
150–200 tuntia riittää", hän
toteaa.

Vassemistoliitto tavoittelee
8–9 prosentin kannatusta reilun
kahden viikon päästä pidettäväs-
sä kunnallisvaaleissa. Neljä vuot-
ta sitten puolue sai 8,8 prosenttia
äänistä.

JANNE IMPIÖ